

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: M. K., narozený X,
trvale bytem X,
kontaktní adresa: X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5 (dále jen ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 12.12.2022 proti rozhodnutí žalované ze dne 24.10.2022 č.j. X o
invalidní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Soud upozorňuje, že řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen **s.ř.s.**), a pro návrh na přezkoumání rozhodnutí je stanoven termín žaloba, účastníci jsou označováni žalobce a žalovaný. Dle § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen

„správní orgán“). Ve věcech důchodového pojištění rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu (§ 31 odst. 2, 3 s.r.s.). Podle § 75 odst. 1 s.r.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tj. v této věci stav ke dni 24.10.2022.

2. **Včasnou žalobou ze dne 12.12.2022** se žalobce domáhal přezkoumání napadeného rozhodnutí žalované ze dne 24.10.2022 č.j. X, jehož kopie byla připojena, neboť jej považuje za nesprávné, jelikož jím podaná žádost o uznání invalidity roku 2017 byla vypracovaná na základě lékařských zpráv z daného období a nikoli od vzniku jeho nemoci od roku 2005. Invalidní byl uznán gastroenterologickým nálezem ze dne 20.1.2017, i když doloženou lékařskou zprávou z 8.1.2013 kolonoskopického vyšetření stejný zdravotní stav už trval tehdy. Popsal také, jaké komplikace mu zdravotní stav způsoboval a zdůraznil, že samotná existence onemocnění Morbus Crohn znamená bezpochyby trvalá léčebná a režimová opatření, proto navrhl změnu rozhodnutí ze dne 24.10.2022, kterým byla zamítnuta jeho žádost o prověření data vzniku invalidity tak, aby mu byla přiznána od roku 2005, kdy mu byla diagnostikována daná nemoc.
3. **Napadeným rozhodnutím ze dne 24.10.2022 č.j. X** žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí ČSSZ č.j. X ze dne 4.8.2022, jímž byla zamítnuta jeho žádost o přiznání invalidity od roku 2005 podle § 39 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen **zákon**), neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen **OSSZ**) Plzeň-město ze dne 25.5.2022 žalobce od 1.3.2005 do 31.12.2009 nebyl plně ani částečně invalidní dle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 a 2 zákona ve znění platném do 31.12.2009, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedosahoval hodnoty ani 33%, a ani od 1.1.2010 do 19.1.2017 nebyl invalidní dle § 39 odst. 1 zákona, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost pouze o 30%; vznik invalidity byl podle citovaného posudku stanoven na 20.1.2017 a od tohoto data mu byl invalidní důchod vyplácen. V odůvodnění rozhodnutí ze dne 24.10.2022 bylo uvedeno, že novým posudkem o invaliditě vypracovaným lékařem ČSSZ dne 11.10.2022 bylo zjištěno, že žalobce byl invalidní od 20.1.2017 dle § 39 odst. 1 zákona, jde o invaliditu prvního stupně, když rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, odd. C, položce 4b) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále jen **vyhláška**), pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30-40%; žalobci byl přiznán střed vymezeného rozpětí, tj. 35%, proto nebylo námitkám žalobce vyhověno.
4. Z obsahu vyžádaného **posudkového spisu OSSZ Plzeň-město vedeného ohledně žalobce** a v něm založeného záznamu o jednání a posudku o invaliditě této OSSZ ze dne 22.5.2022 a záznamu o jednání a posudku o invaliditě v řízení o námitkách vypracovaného ČSSZ pracoviště Plzeň dne 11.10.2022 soud zjistil, že žalobce byl uznán invalidní dle § 39 odst. 1 zákona od 20.1.2017, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 35%, když rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XI, oddílu C, položce 4b) přílohy vyhlášky, a tato míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky nebyla změněna. Dále bylo uvedeno, že od 1.3.2005 do 31.12.2009 žalobce nebyl plně ani částečně invalidní dle § 39 odst. 1 a § 44 odst. 1 a 2 zákona ve znění platném do 31.12.2009 (míra poklesu celkem 20% dle kapitoly X, odd. C, položky 2 písm. a) vyhlášky č. 284/1995 Sb.) a od 1.1.2010 od 19.1.2017 celkově činila míra poklesu 30% dle kapitoly XI, odd. C,

položky 4a) přílohy vyhlášky).

5. **Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě dne 10.1.2023** navrhla přezkoumání zdravotního stavu žalobce Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen **komise** či **PK MPSV**) ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. a závěrem také navrhla zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
6. **Ze zaslaného dávkového spisu** vedeného žalovanou ohledně žalobce vyplývá, že napadené rozhodnutí ze dne 24.10.2022 bylo žalobci doručeno dne 25.10.2022 dle doručenky datové zprávy.
7. V této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění. K žádosti soudu **PK MPSV-pracoviště Plzeň vypracovala** v soudem prodloužené lhůtě **po jednání konaném dne 24.5.2023 posudek** ve znění opravného usnesení ze dne 29.5.2023 za účasti odborného lékaře z oboru interního lékařství (žalobce nebyl jednání přítomen). V závěru komise uvedla, že žalobce od 1.3.2005 do 31.12.2009 nebyl plně invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., nebyl ani částečně invalidní dle § 44 odst. 1 a 2 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění. Od 1.1.2010 do 19.1.2017 nebyl invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) téhož zákona, nešlo o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) uvedeného zákona, šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35%, nedosahoval však více než 49%. (Datum vzniku 20.1.2017. Platnost stanovena trvale.) Komise dále uvedla, že dle doložené zdravotní dokumentace a konzultace internisty při jednání komise byl u žalobce zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je M. Crohn na biologické léčbě s extramtestinálními příznaky - kloubními - gonartroza II. st. bilater. Také komise uvedla, že je v souladu s posudkovým hodnocením OSSZ Plzeň-město i námitkového řízení a konstatovala, že:
Od 1.3.2005 do 31.12.2009 byla míra poklesu pracovní schopnosti zhodnocena 10% podle kapitoly X, odd. C, položky 2 písmene a) přílohy k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu zdravotního stavu byla podle § 6 odst. 4 citované vyhlášky zvýšena tato hodnota o 10%, celkově činila míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 20%, takže nebyl plně invalidní dle § 39 odst. 1 ani částečně invalidní dle § 44 odst. 1 a 2 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění.
Od 1.1.2010 do 19.1.2017 byla míra poklesu pracovní schopnosti zhodnocena 20% podle kapitoly XI, odd. C, položky 4a přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nebyla změněna. Vzhledem k dalšímu postižení zdravotního stavu byla podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšena tato hodnota o 10%, celkově činí 30%, tudíž nebyl invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Od 20.1.2017 byla míra poklesu pracovní schopnosti zhodnocena 35% podle kapitoly XI, odd. C, položky 4b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění, je invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jde o invaliditu prvního stupně podle § 39

odst. 2 písm. a) cit. zákona (datum vzniku 20.1.2017, platnost stanovena trvale).

Dále komise uvedla, že žalobce pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopen práce fyzicky těžké, schopen lehčí práce. Rovněž zdůraznila, že datum vzniku invalidity se nestanovuje datem diagnózy onemocnění, ale až po dopadu postižení na pokles pracovní schopnosti. Žalobce si poprvé žádal v roce 2016 a ani tehdy zdravotní stav neodpovídal žádnému stupni invalidity. Doložené odborné lékařské nálezy k odvolání nepřinesly novum ve zdravotním postižení ani jiný posudkový náhled. *(Stejnopis posudku byl doručen žalobci i žalované.)*

8. **Ústního jednání** zdejšího soudu **dne 15.6.2023** se žalobce bez omluvy nezúčastnil. Zástupce žalované závěrem navrhl zamítnutí žaloby s ohledem na závěr posudku PK MPSV ze dne 24.5.2023, neboť panu žalobci se nepodařilo prokázat změnu data přiznání invalidity.
9. S účinností od 1.1.2010 je stanoveno v **§ 39 odst. 1 - 3 zákona** následující:
 - (1) Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
 - (2) Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
 - (3) Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
10. Pro úplnost krajský soud dodává, že dle **§ 3 odst. 1 citované vyhlášky** v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. Podmínky pro toto zvýšení v této věci nebyly shledány, jak uvedeno shora.
11. Dále soud podotýká, že od 1.1.2010 se za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce /§ 2 odst. 3 věta druhá vyhlášky č. 359/2009 Sb./.
12. Podle **§ 38 písm. a) zákona** má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
13. Žalobce se podanou žalobou z důvodů v ní uvedených domáhal přiznání invalidity od roku 2005, kdy mu byla diagnostikována daná nemoc, tj. Morbus Crohn.
14. Soud připomíná, že subjektivní pocit žalobce o tom, že by mu měla být přiznána invalidita pro jím popsané zdravotní potíže od doby, kdy mu bylo diagnostikováno uvedené zdravotní

postižení, však nemůže být důvodem pro přiznání požadované invalidity od jím požadovaného data, není-li podložen objektivně zjištěným zdravotním stavem. Invaliditu v příslušném stupni lze přiznat pojištěnci pouze tehdy, jestliže vyplývá z výsledků lékařských vyšetření a nikoliv proto, že pojištěnec je subjektivně o své invaliditě přesvědčen či argumentuje důvody shora uvedenými. Navíc nelze ani přehlédnout, že důkazní břemeno spočívá na žalobci, tudíž prokázání tvrzení ohledně invalidity prokazuje zejména lékařskými zprávami ošetřujících lékařů, které jsou následně posudkově zhodnoceny posudkovými lékaři OSSZ či ČSSZ nebo PK MPSV, jelikož pouze ti jsou ze zákona oprávněni k posuzování invalidity pojištěnců. Stejně tak jsou uvedení oprávněni posoudit na základě předložené zdravotnické dokumentace, které zdravotní postižení je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce bez ohledu na jeho subjektivní názor. Ostatně i PK MPSV zdůraznila ve svém posudku, že datum vzniku invalidity se nestanovuje datem zjištění diagnózy onemocnění, ale až po dopadu (funkčního) postižení na pokles pracovní schopnosti.

15. Také neznamená, že je nesprávné rozhodnutí žalované, pokud není v souladu s požadavkem žalobce, neboť rozhodující je výsledek posouzení zdravotního stavu ve vztahu k invaliditě posudkovými lékaři a komisí v souladu s platnou právní úpravou.
16. Přiznání invalidity totiž není vázáno na situaci na trhu práce, na nemožnosti zajistit si vhodné zaměstnání či na subjektivní hodnocení zdravotního stavu žalobcem. Soud také připomíná, že posudkoví lékaři OSSZ a ČSSZ i komise jsou oprávněni posoudit zdravotní stav ve vztahu k invaliditě toliko na základě doložené dostatečné zdravotní dokumentace pojištěnce žádajícího o invalidní důchod. Rozhodující však je aktuální zdravotní stav pojištěnce zjištěný jeho odbornými ošetřujícími lékaři a z něho vyplývající funkční postižení, které je pak posuzováno dle platné právní úpravy, tj. dle shora citované vyhlášky a její přílohy. Je-li pojištěnec uznán invalidním, pro výplatu invalidního důchodu musí splňovat i další podmínku a to potřebnou dobu pojištění, jak uvedeno shora a tímto způsobem bylo postupováno i v případě žalobce.
17. Po zhodnocení provedených důkazů dospěl v této věci soud k závěru, že žaloba proti napadenému rozhodnutí žalované ze dne 24.10.2022 není důvodná z níže uvedených důvodů.
18. Při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce vycházel soud především z posudku PK MPSV ze dne 24.5.2023 vypracovaného na základě řádně zjištěného zdravotního stavu žalobce, neboť komise pro jeho posouzení měla k dispozici odborné lékařské nálezy z doby před vydáním napadeného rozhodnutí založené v posudkové spisu vedeném ohledně žalobce. Soud považuje za přesvědčivé i posudkové závěry, k nimž komise na základě zjištěných skutečností dospěla, neboť v posudku je řádně stanovena hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce, je popsána míra funkčního postižení vyplývající z jeho onemocnění, řádně je odůvodněn posudkový závěr, je stanoveno i omezení, které však žalobce nevylučuje zcela z možnosti výkonu zdravotně vhodného zaměstnání. PK MPSV, stejně jako lékař OSSZ i ČSSZ, dospěla ke stejnému závěru, že žalobce byl invalidní pro invaliditu prvního stupně až od 20.1.2017 nikoli před tímto datem, kdy míra poklesu pracovní schopnosti činila pouze 35 %. Posudek PK MPSV ze dne 24.5.2023 soud považuje za úplný a celistvý, jelikož byl vypracován za účasti odborného lékaře z oboru interního lékařství a po zhodnocení veškeré předložené zdravotnické dokumentace žalobce i doložených lékařských zpráv a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz.

19. Žalobce v této projednávané věci však neprokázal, že je invalidní pro invaliditu prvního stupně před datem 20.1.2017, jak požadoval, neboť i dle stěžejního důkazu, jímž je v tomto řízení výše uvedený posudek PK MPSV, je invalidní pro invaliditu prvního stupně, jelikož míra poklesu pracovní schopnosti činí pouze 35% a to až od 20.1.2017, jak bylo předtím posouzeno na základě doložené zdravotnické dokumentace.
20. Ze shora uvedených důvodů proto soud žalobě žalobce nepřisvědčil a žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s., dle něhož soud zamítne žalobu, není-li důvodná (**výrok I. rozsudku**). Soud napadené rozhodnutí žalované ze dne 24.10.2022 shledal jako věcně správné a odpovídající zákonu, neboť žalobce neprokázal, že splňuje podmínky pro přiznání invalidity od roku 2005 a žalovaná se vypořádala dostatečným způsobem i se všemi jeho námitkami proti rozhodnutí ze dne 4.8.2022. Žalobce by však neměl zapomínat na to, že jako poživatel invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně není důchodově pojištěn, pokud není zaměstnán a není za něho odváděno sociální pojištění; údajně naposledy pracoval jako údržbář v roce 2019 a není ani v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání.
21. Žalobce ve věci neměl úspěch a správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jak vyplývá z ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. (**výrok II. rozsudku**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a nepřípustnost kasační stížnosti je uvedena v § 104 s.ř.s. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Plzeň 15. června 2023

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně